

Handlingsplan for Vest-Agder-museet 2016

Vest-Agder-museet er Sørlandets største museum og skal gjennom bevaring, forskning, formidling og fornying gi publikum gode opplevelser og ny innsikt om livet i Vest-Agder.

Nedenstående handlingsplan for 2016 bygger på strategisk plan 2015 – 2019, samt fagplaner for de ulike arbeidsområdene og innsendt søknad til Kulturdepartementet med derværende prioriteringer. Handlingsplanen vil i sin tur danne grunnlaget for avdelingenes årsplaner.

Museets strategiske plan omfatter seks "F-er", hvor formidling, forskning og forvaltning er museenes kjerneoppgaver, mens fornying, forretning og folk (organisasjonsutvikling) er virkemidler for å oppnå målene innenfor kjerneoppgavene.

Handlingsplanen vil primært peke på noen hovedprioriteringer innenfor museets aktivitet, for en mer detaljert fremstilling henvises det til avdelingenes årsplaner.

Et sentralt punkt i museets arbeid er å styrke aktiviteten ute i avdelingene og på de ulike besøksmålene. Samtidig har museet en sentral oppgave knyttet til å bevare den samlede mengden antikvariske bygg, gjenstander, foto osv. Museets samlinger er grunnmuren og grunnkapitalen i museets virksomhet.

Budsjettet gjenspeiler en stram økonomi og store utfordringer fremover. De begrensende rammene gir utfordringer både knyttet til vedlikehold/sikring av samlingene og det å kunne gi publikum et godt og variert tilbud. Vest-Agder-museet er en svært arbeidsintensiv organisasjon. Teknisk-industrielle kulturminner som Sjølingstad Uldvarefabrik og Setesdalsbanen krever en stor bemanning for å kunne opprettholdes.

Forvaltning

Styret i Vest-Agder-museet vedtok i 2013 å gi ekstra prioritet til samlingsforvaltning, gjennom fokus på gjenstandsregistrering og antikvarisk bygningsvedlikehold. Kulturdepartementet og Vest-Agder fylkeskommune fulgte opp med ekstra bevilgninger. Styret ga i forbindelse med budsjettet for 2014 sin tilslutning til at disse to feltene også ble gitt prioritet i 2015 og 2016. Dette er lagt til grunn i budsjettet for 2016. Satsningen finnes bl.a. igjen i to prosjektstillinger, en på registrering og en på bygningsvern. I forhold til bygningsvern, mener museet at en slik løsning er bedre enn å leie inn eksterne bedrifter for hvert enkelt prosjekt. Vest-Agder-museet forvalter totalt 96 antikvariske bygg, hvilke av disse som prioriteres bygger på en gjennomgang foretatt av museet i 2014 og vil bli endelig fastlagt når budsjettet er vedtatt.

Museet mottok i 2015 en økning fra staten på 1 million kroner til økt vedlikehold på bygg, samt Setesdalsbanen. Midlene var i 2015 omsøkt til vedlikehold av rullende materiell ved banen. Dette ble prioritert i 2015 og vil også bli prioritert i 2016.

Vest-Agder-museet har en utfordrende magasinsituasjon. Dagens leieavtaler løper ut 2020 og museet må innen den tid avklare muligheter videre. I 2016 avklares fremtidig magasinløsning, lokalisering og kostnader.

Museet har mottatt kr 650 000 fra Norsk kulturråd for å gjennomføre risiko- og sårbarhetsanalyser ved museets avdelinger. Arbeidet gjennomføres i 2016 og vil gi en oversikt over hvilke sikringstiltak som må prioriteres gjennomført.

Vest-Agder-museet har flere avdelinger hvor den håndbårne kunnskapen er viktig. Arbeidet med kunnskapsoverføring, samt å sikre kontinuitet i arbeidet gis fremdeles prioritet.

Ved Setesdalsbanen forutsettes det at fylkeskommune og kommune viderefører sin ekstra støtte også i 2016 og 2017, i tråd med inneværende verneplanperiode. Midlene går til å matche 50/50 Jernbaneverkets tilskudd til vedlikehold av bygninger og infrastruktur ved banen.

Arbeidet for at eksterne eiere av bygg og anlegg som museet forvalter, men ikke har vedlikeholdsansvar for, i større grad tar dette ansvaret, intensiveres.

Forskning

Å avsette tid til forskning innenfor en normal arbeidssituasjon er krevende. Museet har innvilget permisjon for ansatte til å gjennomføre bl.a. doktorgradsarbeider, samt skrivefri knyttet til konkrete prosjekter. Dette vil bli videreført i 2016. Styrking av ansattes kompetanse gjennom kurs, seminarer og videreutdanning videreføres også som fokusområde. Museet innførte i 2015 "skriveuker" knyttet til årboka for å sikre målrettet arbeid av høy kvalitet. Målet er at flest mulig av museets konservatorer får NMF-godkjenning. Av den grunnen ble alle artikler av museets ansatte uten godkjenning, fagfellevurdert i 2015. Skriveuker og fagfellevurdering videreføres i 2016.

Samarbeidsprosjektet med Nasjonalmuseet i København knyttet til dendrokronologi videreføres.

VAM overtok i 2015 fylkeskommunens publiseringsserie. Sammen med museets årbok, utgir nå VAM publikasjoner i en tre-delt serie. I 2016 er to nye publikasjoner planlagt, en intern og en av en ekstern forfatter.

Formidling

VAM vil i 2016 arbeide videre med tilrettelegging og formidling for ulike målgrupper ved alle avdelingene. En hovedmålgruppe er skolebarn gjennom Den kulturelle skolesekken. Videre er barnefamilier en viktig felles målgruppe i sommersesongen og ferier. Vest-Agder-museet tilstreber aktivitetsbaserte opplegg for sine gjester.

Oppbygging og utvikling av aktivitetshuset i Odderøya museumshavna og området rundt vil kreve særskilt stor innsats i 2015 og 2016.

VAM innleder sommersesongen med et gratis arrangement, «Den store museumsdagen», hvor alle avdelinger deltar. Arrangementet går på rundgang i fylket.

Fellessatsingen "Plastikk 2016" gjennomføres på tampen av sesongen. Arrangementet inneholder en uhøytidelig regatta og er en del av Vest-Agder-museets satsning på dokumentasjon og formidling av plastbåtens historie.

Innenfor digitale kanaler vil det være økt innsats på formidling via Digitalt museum gjennom digitale utstillinger der ulike gjenstandsgrupper fra samlingene presenteres i en helhetlig kontekst.

Det skal brukes mer film og bildeserier som dokumentasjon og formidling av formidlings-, bygningsvern-, produksjonsprosesser etc. i museet og bedret tilgjengelighet av dette materialet gjennom nettside, sosiale medier og i enkelte tilfeller Digitalt fortalt.

Formidlingsarbeidet vil ellers i tråd med øvrige satsninger i museet være rettet mot synliggjøring og formidling av museets samlinger – gjenstander, originalbygninger og foto.

Det vil også i 2016 legges vekt på å knytte målrettede formidlingsprosjekter til flest mulig prosjekter fra forskning, samlingsforvaltning og bygningsvern.

Fornyning

Vest-Agder-museet har store behov for nye eller forbedrede publikumsmottak ved flere av avdelingene. I tillegg er behov for nye magasinløsninger/oppbevaring av gjenstander, samt lokaler for håndverkerne ved Kristiansand museum. En prioritering av ulike tiltak må gjøres i 2016, samtidig som arbeidet med finansiering starter opp.

Nytt museumsbygg på Odderøya er et viktig satsingsområde for museet. Arbeidet gis prioritet i 2016.

Arbeidet med nye lokalhistoriske utstillinger ble startet opp i 2015. Først ute er Flekkefjord.

Siste halvår 2015 startet museet opp med nyhetsbrev – dette arbeidet videreføres og integreres i enda større grad i den ordinære driften.

Hestmanden/Norsk krigsseilermuseum integreres som en avdeling i VAM og omsøkte tiltak gjennomføres.

Et viktig faglig satsingsområde videre er en praktisk og teoretisk tilnærming til museenes samfunnsrolle, samarbeid med lokalbefolkningen og opptreden som aktiv samfunnsaktør. Denne satsingen omfatter fire f-er – forskning, formidling, forvaltning og fornyning. I 2015 har VAM fått tildelt prosjektmidler til et treårig prosjekt der egne og andres erfaringer skal tilgjengelig gjøres for flest mulig museer i Norge. I prosjektet inngår to nye forsknings- og formidlingsprosjekter som har startet opp i 2015 og videreføres i 2016; arbeidet med institusjonsmoral og et nytt prosjekt med involvering av lokalbefolkningen.

Forretning

Fra både statlig og kommunalt hold, er det økt fokus på museenes egeninntjening, privat finansierte prosjekter og sponning. Museet gjennomførte i 2014 et arbeid med posisjonering, dette som grunnlag for et videre arbeid med markedsplaner for alle avdelinger i 2015. Museet erfarer imidlertid at det er vanskelig å få kontinuitet og tilstrekkelig trykk på dette arbeid, så lenge det skal gjøres ved siden av mange andre oppgaver. Museet har derfor i 2016 prioritert å inngå et samarbeid med Backer og Bang om det strategiske markedsarbeidet, samtidig som museet selv setter av noe ressurser til gjennomføring.

Arbeidet med å videreutvikle museumsbutikkene, se på prising av varer og tjenester osv. videreføres i 2016.

Museet vil på enkelte av avdelingene i 2016 gå inn og se på publikumsflyten, i forhold til å vurdere om en endring av denne kan bidra til økt inntjening (i større grad lede publikum via "kassaapparatet", samt se om det er mulig å bruke mindre ressurser på billettsalg osv. og mer ressurser på publikumsrettet aktivitet).

Folk – organisasjonsutvikling

De ansatte er museets viktigste ressurs. VAM, som en relativt ny organisasjon, har fremdeles et behov for en bevisst organisasjonsbygging. Alle ansatte skal føle de er en del av en samlet organisasjon og museet skal legge vekt på å bygge en positiv internkultur. For å lykkes med dette skal museet gjennomføre tre fellessamlinger pr. år og ledelsen skal være synlig tilstede i avdelingene.

Museet arrangerer andre hvert år en felles studietur for alle ansatte – den neste er i 2017.

Museet skal i løpet av 2016 fullføre arbeidet med felles HMS-plan.

Det arbeides med løsninger for å kunne gi prosjektansatte større forutsigbarhet, samt i større grad bidra til at museet sikrer opparbeidet kompetanse og en stabil stab.

Knyttet til VAMs arbeid innen samfunnsrolle, samarbeid med lokalbefolkningen og opptreden som aktiv samfunnsaktør, har alle ansatte fått opplæring i ICOMS museumsetiske regelverk i 2015. Arbeidet intensiveres i 2016 gjennom arbeidet med en egen institusjonsmoral og det nye prosjektet som retter seg mot samarbeid med lokalbefolkningen.

John Olsen 13.10.2015